СОВЕТ АКСУБАЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ **КАРАР**

04.04.2022 п.г.т. Аксубаево № 107

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, №131-ФЗ Федераль законның 44 статьясы, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 28.07.2004 ел, № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законының 7 статьясы нигезендә Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Советының «Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Уставы турында» 17.10.2019 ел, № 216 карары белән расланган Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертергә.

2. Әлеге карарны федераль законда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә алу өчен юстиция органына җибәрергә.

3. Әлеге карарны» Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында буенча http://pravo.tatarstan.ru бастырып чыгарырга һәм Аксубай муниципаль районы сайтында интернет-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге веб-адрес буенча http://aksubayevo.tatarstan.ru урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Аксубай муниципаль районы Советының законлылык, хокук тәртибе, муниципаль милек һәм җирле үзидарә мәсьәләләре буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Аксубай муниципаль районы башлыгы,
Совет рәисе К.К.Гыйлманов

ТР Аксубай муниципаль районы Советының 04.04.2022, № 107 карарына кушымта

Аксубай муниципаль районы Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр

1. 6 статьяның 1 пунктындагы 5 пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«5) муниципаль район чикләрендә торак пунктлар чикләреннән читтә урнашкан җирле әһәмияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлеге, муниципаль район чикләрендә торак пунктлар чикләреннән читтә автомобиль транспортында, шәһәр җир өсте электр транспортында һәм юл хуҗалыгында муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, юл хәрәкәтен оештыру һәм аларда юл хәрәкәте хәвефсезлеген тәэмин итү, шулай ук автомобиль юлларын куллану һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өлкәсендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру;»

2. 79 статьяның 6 өлешенә түбәндәге эчтәлекле яңа абзац өстәргә:

«Россия Федерациясенең милли үсеш максатларын һәм аларга ирешү буенча ачык хакимият органнары эшчәнлегенең юнәлешләрен билгели торган документлар;»;

3. 48 статьяның 1 өлешендәге 9 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«9) Россия Федерациясе гражданлыгын яисә чит ил гражданына җирле үзидарә органнарына сайлану хокукын бирә торган Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгын туктау, чит ил гражданына Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсе нигезендә җирле үзидарә органнарына сайланырга хокук бирә торган, яисә Россия Федерациясе гражданына чит ил территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ булган, чит ил гражданлыгы (подданный) булган, яшәүгә рөхсәткә ия булган очракта, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсе нигезендә башкасы каралмаган булса;»;

4. 39 статьяның 1 өлешендәге 9 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«8) Россия Федерациясе гражданлыгын яисә чит ил гражданына җирле үзидарә органнарына сайлану хокукын бирә торган Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгын туктау, чит ил гражданына

Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсе нигезендә җирле үзидарә органнарына сайланырга хокук бирә торган, яисә Россия Федерациясе гражданына чит ил территориясендә даими яшәү хокукынраслаучы башка документ булган, чит ил гражданлыгы (подданный) булган, яшәүгә рөхсәткә ия булган очракта, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсе нигезендә башкасы каралмаган булса;»;

5. 26 статьяның 7 өлешендәге 7 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«7) Россия Федерациясе гражданлыгын яисә чит ил гражданына җирле үзидарә органнарына сайлану хокукын бирә торган Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгын туктау, чит ил гражданына Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсе нигезендә җирле үзидарә органнарына сайланырга хокук бирә торган, яисә Россия Федерациясе гражданына чит ил территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ булган, чит ил гражданлыгы (подданный) булган, яшәүгә рөхсәткә ия булган очракта, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсе нигезендә башкасы каралмаган булса;».

6. 45 статьяның 9.1 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«4) муниципаль берәмлек башлыгына язма рәвештә Россия Федерациясе гражданлыгын яисә чит ил гражданына җирле үзидарә органнарына сайлану хокукын бирә торган Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгын туктату турында, яисә чит ил гражданлыгын (подданный булу) алу яисә яшәүгә рөхсәт алу, яки Россия Федерациясе гражданының чит ил территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы яки Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсе нигезендә җирле үзидарә органнарына сайланырга хокукка ия булган чит ил гражданының даими яшәү хокукын раслаучы башка документның гамәлдән чыгуы турында бу хакта билгеле булган көндә, Россия Федерациясе гражданлыгы яисә чит ил гражданлыгы туктатылу яки чит ил гражданлыгын (подданство), яшәүгә рөхсәт яки әлеге пунктта каралган башка документ алу көненән башлап биш көннән дә соңга калмый хәбәр итәргә тиеш.»;

7. 43 статьяның 2 пунктына түбәндәге эчтәлекле 18 пунктча өстәргә:

«18) алкогольле, наркотик яки башка токсик исерек хәлдә булган затларга ярдәм күрсәтү чараларын гамәлгә ашыру.»;

8. 43 статьяның 2 пунктына түбәндәге эчтәлекле 19 пунктча өстәргә:

«19) муниципаль янгын сагы булдыру.».

9. 7 статьяның 1 пунктына түбәндәге эчтәлекле 19 пунктча өстәргә:

«19) муниципаль янгын сагы булдыру.».

10. 6 статьяның 1 пунктына түбәндәге эчтәлекле 9_1 пунктча өстәргә:

«9_1) муниципаль районнар чикләрендә шәһәр һәм авыл җирлекләре чикләре белән чиктәш беренчел янгын куркынычсызлыгы чараларын тәэмин итү;»;

11. 7 статьяның 1 пунктына түбәндәге эчтәлекле 19 пунктча өстәргә:

«19) муниципаль янгын сагы булдыру.».

89 статьяның 2 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Муниципаль берәмлек уставы, муниципаль берәмлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акт дәүләт теркәве узганнан соң рәсми басылып чыгарга (халыкка игълан итәргә) тиеш һәм рәсми бастырып чыгарганнан соң (халыкка игълан итәргәннән) үз көченә керә. Муниципаль берәмлек башлыгы теркәлгән муниципаль берәмлек Уставын, муниципаль берәмлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый актны, муниципаль берәмлекләр Уставларын теркәү өлкәсендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының Россия Федерациясе субъекты муниципаль берәмлекләре уставларының дәүләт реестрына үзгәрешләр кертү хакында муниципаль хокукый актын, муниципаль берәмлек Уставына өстәмәләр кертү турында белешмәләрне «Муниципаль берәмлекләр уставларын дәүләт теркәвенә алу турында» 21.07.2005 ел, № 97-ФЗ Федераль законның 4 статьясы 6 өлешендә каралганча, территориаль органыннан муниципаль берәмлек Уставы турында белешмәләр кертелгән көннән соң, җиде көн эчендә бастырып чыгарырга (халыкка игълан итәргә) тиеш.

8. 6 статьяның 1 өлешендәге 38 пунктында «(федераль әһәмияттәге автомобиль юлларыннан, региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юлларыннан тыш)» сүзләреннән соң «муниципаль районның авылара территориясе чикләрендә» сүзләрен өстәргә;
9. 7 статьяның 1 пунктына түбәндәге эчтәлекле 15 пунктча өстәргә:

«15) полиция участок вәкиле вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәр тарафыннан күрсәтелгән вазыйфаны биләү чорында торак урыны бирү»;

10. Түбәндәге эчтәлекле 16.1 статья өстәргә:

«16.1. статья. Инициатив проектлар.

1. Район яки аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган чараларны гамәлгә ашыру максатларында, җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә җирле үзидарә органнарына хәл итү хокукы бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча җирле администрациягә инициатив проект кертелергә мөмкин. Инициатив проектлар гамәлгә ашырыла торган Район территориясе өлешен билгеләү тәртибе Район Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Инициатив проектны тәкъдим итүгә тиешле муниципаль берәмлек территориясендә яшәүче уналты яшькә җиткән ун гражданнан да ким булмаган инициатив төркем, территориаль иҗтимагый үзидарә органнары (алга таба - проект инициаторлары) хокуклы. Инициатив төркемнең минималь саны Район Советының норматив хокукый акты белән киметелергә мөмкин. Район Советының норматив хокукый акты нигезендә проект инициаторы булу хокукы шулай ук район территориясендә эшчәнлек алып баручы башка затларга да бирелергә мөмкин

3. Инициатив проектта түбәндәге мәгълүматлар булырга тиеш:

1) аны хәл итү Район халкы яки аның өлешендә яшәүче халык өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган проблеманың тасвирламасы;

2) әлеге проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтиҗәсен (нәтиҗәләрен) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чыгымнарны алдан исәпләү;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынган затларның планлаштырылган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт һәм (яки) хезмәт белән катнашуы турында белешмәләр;

7) планлаштырылган инициатив түләүләр күләменнән тыш инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен җирле бюджет акчаларын файдалану күздә тотылган очракта, аның күләмен күрсәтү;

8) чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак Район территориясен яисә аның өлешен күрсәтү, Район Советының норматив хокукый актында билгеләнгән тәртип нигезендә;

9) Район Советының норматив хокукый актында каралган башка белешмәләр

4. Инициатив проект, җирле администрациягә керткәнче, инициатив проект турында фикер алышу, аның Район халкы яки аның өлешендә яшәүче халык мәнфәгатьләренә туры килүен, инициатив проектны гамәлгә ашыруның максатка ярашлыгын билгеләү, шулай ук гражданнар җыелышы яки конференциясе тарафыннан инициатив проектка ярдәм итү турында карар кабул итү максатларында гражданнар җыелышында яки конференциясендә, шул исәптән территориаль иҗтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар җыелышында яки конференциясендә каралырга тиеш. Шул ук вакытта, бер җыелышта яки бер гражданнар конференциясендә берничә инициатив проект каралырга мөмкин. Район Советының норматив хокукый акты белән гражданнарның инициатив проектка теләктәшлек итү турындагы мәсьәлә буенча фикерен ачыклауны сорашып белешү яки имза җыю тәртибендә башкару каралырга мөмкин. Проект инициаторлары җирле администрациягә инициатив проектны гражданнар җыелышы яки конференциясе беркетмәсен, гражданнар арасында сораштыру нәтиҗәләрен һәм (яйсә) Район халкы яки аның өлешендә яшәүче халык тарафыннан инициатив проектны хуплауны раслаган имзалы кәгазьләр белән бергә тапшыралар.

5. Инициатив проектны җирле администрациягә тапшыру турындагы мәгълүмат инициатив проект кертелгәннән соң өч эш көне эчендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка җиткерелергә) тиеш, анда әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр, шулай ук проект инициаторлары турында белешмәләр булырга тиеш.

Бер үк вакытта гражданнарга инициатив проект буенча искәрмәләр һәм тәкъдимнәрне җирле администрациягә бирү мөмкинлеге хакында, аларны тәкъдим итү вакытының биш эш көненнән дә ким булмаганлыгын күрсәтеп, мәгълүмат

бирелә.

Искәрмәләр һәм тәкъдимнәрен уналты яшькә җиткән Район халкы җибәрергә хокуклы.

6. Инициатив проект җирле администрациягә тарафыннан кертелгән көннән алып 30 көн эчендә мәҗбүри каралырга тиеш. Җирле администрациягә инициатив проектны карау нәтиҗәләре буенча түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) инициатив проектны хупларга һәм аның буенча эшне җирле бюджет турындагы карарда каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә җирле бюджет проектын төзү һәм карау (җирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү) тәртибе нигезендә тиешле максатларда дәвам итәргә;

2) инициатив проектка ярдәм итүдән баш тартырга һәм, инициатив проектка ярдәм итүдән баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, проектны инициаторларына кире кайтарырга.

7. Җирле администрация инициатив проектка ярдәм итүдән баш тарту турында карарны түбәндәге очракларның берсендә кабул итә:

1) инициатив проектны кертү һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Район Уставы таләпләренә туры килмәве;

3) җирле үзидарә органнарының тиешле вәкаләтләре һәм хокуклары булмау сәбәпле, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау; 4) формалаштыру чыганагы инициатив түләүләр булмаган инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәк булган күләмдә җирле бюджет акчалары булмау;

5) инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтиҗәлерәк ысул белән хәл итү мөмкинлеге булу;

6) инициатив проектны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган дип тану. 8. Җирле администрация әлеге статьяның 7 өлешендәге 5 пунктында каралган очракта, проект инициаторларына инициатив проектны бергәләп эшләп бетерергә, шулай ук компетенцияләре нигезендә аны башка муниципаль берәмлекнең яисә дәүләт органының җирле үзидарә органы каравына тәкъдим итәргә хокуклы.

9.Инициатив проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны уздыру тәртибе Район Советы тарафыннан билгеләнә.

10. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициатив проектларга карата инициатив проектлар, инициатив проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларга ярдәм итүдән баш тарту өчен нигезләр, мондый инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе һәм критерийлары Татарстан Республикасы законы һәм (яисә) башка норматив хокукый акты нигезендә билгеләнә. Бу очракта әлеге статьяның 3, 6, 7, 8, 9, 11, 12 өлешләрендәге таләпләр кулланылмый.

11. Әгәр җирле администрациягә берничә инициатив проект, шул исәптән эчтәлеге буенча өстенлекле проблемаларны охшаш тасвирлау кертелгән булса, җирле администрация сайлап алуны конкурс нигезендә оештыра һәм бу хакта проект инициаторларына хәбәр итә.

12. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны уздыру коллегиаль органга (комиссиягә) йөкләнә, аны оештыру һәм эшчәнлек тәртибе муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органының норматив хокукый акты белән билгеләнә. Коллегиаль орган (комиссия) составы җирле администрация тарафыннан төзелә.
Шул ук вакытта коллегиаль орган (комиссия) әгъзаларының гомуми саныннан яртысы Район Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнергә тиеш. Конкурс нигезендә сайлап алу уздырганда коллегиаль орган (комиссия) тарафыннан проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә инициативалы проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен белдерү мөмкинлеге тәэмин ителергә тиеш.

13. Проект инициаторлары, Район территориясендә яшәүче гражданнар җыелышы яки конференциясе белән вәкаләтле башка гражданнар, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә торган башка затлар инициативалы проектны Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган рәвешләрдә гамәлгә ашыруны иҗтимагый контрольдә тотарга хокуклы.
14. Җирле администрация тарафыннан инициатив проектны карау, инициатив проектны гамәлгә ашыруның барышы, шул исәптән акча средстволарыннан файдалану, аны тормышка ашыруда кызыксынучы затларның мөлкәт һәм (яйсә) хезмәт белән катнашуы турында мәгълүмат бастырып чыгарылырга (халыкка җиткерелергә) һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә районның рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш. Җирле администрациясенең инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтиҗәләре турындагы хисабы инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланганнан соң 30 календарь көн эчендә басылып чыгарга (халыкка җиткерелергә) һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә шәһәрнең рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.»

18 статьяда:

а) 1 пунктка «һәм җирле үзидарәнең вазыйфаи затларын,» сүзләреннән соң «инициативалы проектларны кертү һәм аларны карау мәсьәләләре буенча фикер алышу» сүзләрен өстәргә;

б) 2 пунктны түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Инициатив проектларны кертү һәм аларны карау мәсьәләләре буенча гражданнар җыелышында тиешле территориядә яшәүче уналты яшькә җиткән гражданнар катнашырга хокуклы. Инициатив проектларны кертү мәсьәләләрен карау һәм тикшерү максатларында гражданнар җыелышын билгеләү һәм үткәрү тәртибе Район Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.»;

4. 20 статьяда:

а) **7 пунктның 1 пунктчасына «яисә муниципаль берәмлек халкы» сүзләрен өстәргә;**

б) 2 пунктка түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә:: «Гражданнарның инициатив проектка теләктәшлек итү турындагы фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча үткәрелгән сораштыруда инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителгән шәһәр яки аның өлешендә яшәүче уналты яшькә җиткән гражданнар катнашырга

хокуклы.»;

в) 3 пунктка түбәндәге эчтәлекле 3 пунктча өстәргә:

«3) инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотылган Районда яки аның өлешендә яшәүче уналты яшькә җиткән гражданнар-гражданнарның әлеге инициативалы проектка ярдәм итү турындагы фикерләрен ачыклау өчен..»;

г) 5 пунктта:

-- беренче абзацта «Район Советы. Карарда» сүзләрен «Район Советы. Гражданнар арасында сораштыру үткәрү өчен Аксубай муниципаль районының рәсми сайты «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә кулланыла ала. Карарда» сүзләренә алмаштырырга;

- түбәндәге эчтәлекле 6 пункт өстәргә:

«6) «Интернет»мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтыннан файдаланып, гражданнар арасында сораштыру үткәрү очрагында, сораштыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе.»;

д) 7 өлешнең 1 пунктына «яисә район халкы» сүзләрен өстәргә.

5. Түбәндәге эчтәлекле 59.1 статья өстәргә:

«59.1. Район Советы депутаты, башка вазыйфаи затлар эшчәнлегенең социаль һәм башка гарантияләре»

1. Үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы Район Советы депутатына, башка вазыйфаи затларга бирелә торган социаль һәм башка гарантияләр «Татарстан Республикасында җирле үзидарәнең вәкиллекле органы депутаты, сайланулы вазыйфаи затының вәкаләтләрен гамәлгә ашыру гарантияләре турында»12.02.2009 ел, № 15-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы һәм Район Советы карарлары белән билгеләнә

2. Район Советы депутатына, үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен, даими рәвештә, эш урынын (вазыйфаларын) бу чорда аена алты эш көненнән дә артык булмаган саклап калу гарантияләнә.»;

6. түбәндәге эчтәлекле 82.1 статья өстәргә:

«82.1. Инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс ягыннан һәм башкача тәэмин итү.

1. «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26.1 статьясында каралган инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү чыганагы булып, муниципаль берәмлекнең тиешле чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында Татарстан Республикасы бюджетыннан инициатив түләүләр һәм (яисә) бюджетара трансфертлар күләмнәрен исәпкә алып, инициатив проектларны гамәлгә ашыруга җирле бюджет турындагы карар белән каралган бюджет ассигнованиеләре тора.

2. Инициатив түләүләр дигәндә, конкрет инициативалы проектларны гамәлгә ашыру максатларында Россия Федерациясе законнары нигезендә ирекле нигездә түләнә торган һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә җирле

бюджетка күчерелә торган гражданнарның, индивидуаль эшкуарларның һәм төзелгән юридик затларның акчалары күздә тотыла.

3. Инициатив проект гамәлгә ашырылмаган очракта, инициатив түләүләр аларны җирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары буенча инициатив проектны гамәлгә ашыру максатларында файдаланылмаган инициатив түләүләрнең калган өлеше барлыкка килгән очракта, күрсәтелгән түләүләр аларны җирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш. Җирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиешле инициатив түләүләр суммаларын исәпләү һәм кире кайтару тәртибе Район Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

4. Инициатив проектларны гамәлгә ашыру, шулай ук, кызыксынган затларның ихтыярый һәм төрле эштә катнашуы рәвешендә дә тәэмин ителергә мөмкин.».

7. 68 статьяның 4 пунктына түбәндәге эчтәлекле 3 пунктча өстәргә:

«3) гадәттән тыш хәлләр режимнары гамәлдә булган чорда табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне бетерү максатларында эшләнгән норматив хокукый актлар проектлары.»